

Ethiek in zorginstellingen en zorgopleidingen

Doorgaans signaleert het CEG ethische kwesties die voortkomen uit ontwikkelingen in de zorg of de wetenschap. Maar zorgverleners komen natuurlijk zelf ook dagelijks in aanraking met morele kwesties. Dat kunnen 'grote' en 'bekende' dilemma's zijn, zoals abortus of euthanasie, maar veel vaker gaat het om meer alledaagse kwesties, zoals die rond het beroepsgeheim of de bejegening van patiënten en cliënten. Omdat in de zorg zoveel morele kwesties spelen, is het van belang dat zorgverleners beschikken over de vaardigheden om hiermee om te gaan. Uit het signalement over 'ethiek in zorginstellingen en -opleidingen' blijkt echter dat veel zorgverleners te weinig ethische basiskennis en morele vaardigheden hebben. Ook ontbreekt bij zorgverleners vaak het besef dat morele aspecten verbonden zijn aan heel alledaagse vormen van zorg, zoals wassen en aankleden. Dit kan in de praktijk leiden tot misverstanden, morele- en communicatieproblemen en een niet optimale kwaliteit van zorg.

Om aan dit probleem tegemoet te komen, doen enkele instellingen actief aan projecten op het gebied van ethiek, zoals moreel beraad. En vrijwel iedereen die een zorgopleiding ontvangt, krijgt op een of andere manier met lessen ethiek te maken. Toch is de mate waarin instellingen actief aan ethiek doen, nog uiterst bescheiden. En in de instellingen die hier wel actief aan vorm geven blijkt het moeilijk dit te stabiliseren, vooral doordat doorgaans een koppeling met het instellingsbeleid ontbreekt. Wat betreft het onderwijs in de ethiek blijkt er met name op het MBO nauwelijks aandacht voor ethiek te zijn. Er lijkt ook vrijwel geen externe controle te bestaan op wat een MBO-afgestudeerde op het gebied van ethiek beheerst. Het is dan ook of de vraag of de wettelijke eindtermen – waarin ethiek expliciet genoemd wordt – met het bestaande onderwijsaanbod gehaald kunnen worden.